

## Εξετάσεις Σεπτεμβρίου

**Οδηγίες:** Συνολικά θα γράψετε τέσσερα (4) θέματα· επιλέξτε το (α<sub>1</sub>) ή το (α<sub>2</sub>)·  
επιλέξτε το (β<sub>1</sub>) ή το (β<sub>2</sub>).

- 
- α<sub>1</sub>.** Σε τι διαφέρει το /p/ από το /t/ (/ρόπος/ ~ /τόπος/); από το /k/ (/ρόπος/ ~ /κόπος/); από το /f/ (/ρόπος/ ~ /φόπος/); Ως προς τι μοιάζουν αυτά τα ζεύγη φωνημάτων; Ως προς τι μοιάζουν τα /p, t, k/; Εξηγήστε γιατί η ομάδα /p, t, k/ είναι «φυσικότερη» από την ομάδα /f, t, k/. (Απαντήστε στα ερωτήματα αυτά κάνοντας χρήση διακριτικών χαρακτηριστικών.)
- α<sub>2</sub>.** Μεταγράψτε φωνητικά και φωνολογικά το κείμενο που σας δίνεται παρακάτω (δεν χρειάζεται να βάλετε τόνους). Στη συνέχεια γράψτε έναν (1) φωνολογικό κανόνα (όποιον εσείς θέλετε) με βάση τον οποίο η φωνητική παράγεται από τη φωνολογική παράσταση:  
*Σ' αγαπώ μ' όλα τ' άστρα  
του βαθιού μου ουρανού.  
Στήσουν, αγάπη μου πλάστρα,  
στο θαμπό μου το νου,  
και των ίσκιων το σμάρι  
βουΐζει γύρω σου, ω πώς!  
από σε για να πάρει  
τη μορφή και το φως.* (Κ. Παλαμάς)
- 
- β<sub>1</sub>.** Σε τι διαφέρει η αντίληψη του σημείου στον Saussure από την αντίληψη που εκφράζεται με το «σημειακό τρίγωνο»; Για ποιους λόγους ο Saussure παραλείπει τις σχέσεις αναφοράς/δήλωσης και «παράστασης»/«αντιπροσώπευσης»; Για ποιους λόγους ασκεί κριτική στην «ονοματοθετική αντίληψη» της γλώσσας;
- β<sub>2</sub>.** Στα *Μαθήματα Γενικής Γλωσσολογίας* ο Saussure χρησιμοποιεί μια διάσημη παρομοίωση· συγκρίνει τη γλώσσα με μια *παρτίδα σκάκι*. Εξηγήστε τη σκοπιμότητα αυτής της σύγκρισης προσδιορίζοντας τι αποκαλύπτει για τη μελέτη της γλώσσας (συγχρονική και διαχρονική). Υπάρχουν στα *Μαθήματα Γενικής Γλωσσολογίας* άλλες συγκρίσεις, παρομοιώσεις ή μεταφορές που να ενισχύουν τη σύγκριση με το σκάκι;
- 
- γ.** Ρήμα «ράβω». Ελέγξτε την κατανομή των τριών αλλομόρφων /rav-/ , /rap-/ , /raf-/ και προσδιορίστε ποιος είναι ο βασικός τύπος. Αιτιολογήστε την άποψή σας.
- δ.** Με βάση τις αρχές και τα πορίσματα της νεότερης γλωσσολογίας, αξιολογήστε τους ακόλουθους ισχυρισμούς:
1. Η νοηματική δεν είναι γλώσσα, λόγω του μη φωνητικού της χαρακτήρα
  2. Εκφράσεις όπως «την ψάχνω», «τη βρίσκω», «την ακούω», «τα παίρνω (στο κρανίο)» είναι α-νόητες (χωρίς νόημα), γιατί η αντωνυμία δεν αναφέρεται σε κάτι συγκεκριμένο
  3. Αφού η γλώσσα αποτελείται από συμβάσεις, ο καθένας μπορεί να μιλάει όπως θέλει
  4. Η γλώσσα είναι το σύνολο των λέξεών της
  5. Η γλωσσολογία διδάσκει την καλή και σωστή χρήση των λέξεων.

**Καλή επιτυχία!**